

Overleg	Strategisch Beraad
Datum & tijd	9 september 2021, 10:00 – 11:30
Locatie	Paars 0.010 + 0.012, Logius, Den Haag
Leden	Elly Plooijs-van Gorsel (Voorzitter) Jacques Snel (Vz. Tactisch Beraad), Marcel Wendt (Digidentity), Mathijs Valk (KPN), Jos Schaffers (VvV), Shane Arjun Sharma (VNG), Rodrique Engering (KvK)
Andere deelnemers	John Borst (secr. Logius), Gé Linssen, Hans Rob de Reus (BZK), Arman Alávi (Logius)
Classificatie	Openbaar

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

2. Verslag, besluiten en acties

2.1 Verslag en besluitenlijst vorige bijeenkomst (Bijlage 2.1)

Ter vaststelling het verslag en de besluitenlijst van het SB van 3 juni 2021.

2.2 Actiepuntenlijst (Bijlage 2.2)

Ter bespreking de actiepuntenlijst.

3. Terugkoppeling uit eigen kring

De leden geven een mondelinge terugkoppeling van ontwikkelingen uit eigen kring.

4. Ontwikkelingen BZK

4.1 Vervolg publiek middel (Bijlage 4.1)

Mondelinge toelichting n.a.v. de Kamerbrief over de aanpak voor uitvoering van een publiek middel in het bedrijvendomein.

4.2 Vervolg governance-inrichting

Ter bespreking het verdere vervolg op het VKA advies over de inrichting van bevoegd gezag voor het toekomstige stelsel Toegang en de appreciatie hiervan.

5. Voortgang Tactisch Beraad (Bijlage 5)

Ter bespreking de voortgang in het Tactisch Beraad over de periode juni t/m augustus 2021.

6. Voortgang werkgroep samenwerking misbruik (Vertrouwelijk)

Ter bespreking een terugkoppeling vanuit de werkgroep over de voortgang.

7. Rondvraag en afsluiting

Overleg	Strategisch Beraad 21
Datum & tijd	11 maart 2021, 13:00 – 14:30
Auteur	John Borst (secretaris)
Aanwezigen	Elly Plooijs-van Gorsel (Voorzitter) Jacques Snel (Vz. Tactisch Beraad), Gé Linssen, Wouter Diephuis (beiden BZK), Rodrique Engering (KvK), Shane Arjun Sharma (VNG), Marcel Wendt (Digidentity), Mathijs Valk (KPN), John Borst (secr. Logius), Arman Alávi, Geert Nederhorst, Jaap Verhagen, Roeland Derksen (allen Logius)
Afwezigen	Jos Schaffers (VvV), Marc de Jong (BZK)
Classificatie	Openbaar

1 Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet allen welkom.

2 Gezamenlijke fraude-aanpak (Vertrouwelijk)

Eenmalig aanwezig hiervoor zijn Geert Nederhorst, directeur Strategie en Regie bij Logius, Jaap Verhagen, Programmamanager eID en Roeland Derksen, fraudespecialist Logius. In verband met vertrouwelijkheid wordt de verslaglegging verkort weergegeven. Roeland Derksen geeft een toelichting. De voorzitter concludeert dat het Strategisch Beraad vaststelt dat de intentie tot samenwerking is uitgesproken en een werkgroep o.l.v. Logius hiertoe wordt samengesteld. Deelnemers en de KvK kunnen waar nodig hierop aansluiten.

Geert Nederhorst, Jaap Verhagen en Roeland Derksen verlaten de vergadering.

3 Mededelingen en vaststellen agenda

Het SB stelt de agenda vast. Er zijn enkele nieuwe deelnemers die zich voorstellen:

- Rodrique Engering treedt permanent toe tot het Strategisch Beraad namens de Kamer van Koophandel (KvK). Het eHerkenningstelsel is zeer relevant voor de KvK en de KvK is daar een relevante speler in. De KvK heeft een duale relatie tot stelsel: het is leverancier én afnemer. Het Handelsregister is de gezaghebbende bron bij onboarden en in de toekomst bij elke eHerkenningstransactie. Als afnemer wil de KvK eHerkenning (EH) zwaarder inzetten vooral voor mutaties.
- Arman Alávi is sinds 1 april afdelingshoofd stelsels en standaarden bij Logius, en dus verantwoordelijk voor het team ETD bij Logius. Hij is daarbij namens de beheerorganisatie contactpersoon richting de opdrachtgever bij BZK. Zijn doel is om een aantal stelsels dichter bij elkaar te brengen.
- Jos Schaffers (VvV) is wegens ziekte afwezig, maar heeft wel een schriftelijke reactie ingebracht.
- Marc de Jong heeft zich afgemeld wegens zijn aanstaande vertrek bij BZK.
- De voorzitter meldt dat zij en Jacques Snel i.s.m. Logius een presentatie over eHerkenning hebben verzorgd bij de Manifestgroep (MFG). De presentatie is goed ontvangen. Er zijn een aantal relevante vragen gesteld. Rodrique Engering spreekt de wens uit dat de uitvoeringsorganisaties zich nog wel concreet gaan uitspreken over hun commitment aan uitbreiding van de dienstverlening met Herkenning. De voorzitter concludeert dat de KvK

dit zelf als lid van de MFG moet inbrengen. De secretaris kan ondersteuning leveren. **Actie (secretaris/ Rodrique Engering):** Voorstel notitie om commitment van MFG-leden te krijgen voor uitbreiding EH-dienstverlening.

4 Verslag, besluiten en acties

4.1 Verslag en besluitenlijst vorige bijeenkomst

Het SB stelt het verslag en de besluitenlijst van 11 maart 2021 vast.

4.2 Actiepuntenlijst

Alle openstaande actiepunten zijn afgerond.

5 Terugkoppeling uit eigen kring

De leden geven een mondelinge terugkoppeling van ontwikkelingen uit eigen kring. O.a. het volgende wordt besproken:

- Wouter Diephuis is aangesloten. Hij is vanuit BZK beleid betrokken bij de uitwerking van en overgang naar de situatie na de Wdo.
- Uitfasering EH1. Voor een tiental gemeenten wordt 1 juli spannend. De VNG heeft zorgen geuit over de uitvoerbaarheid van de Wdo, o.a. doordat delen van de lagere regelgeving nog niet bekend zijn.
- De leveranciers zijn in goed gesprek met enkele dienstverleners over de implementatie van eHerkenning, o.a. met de Belastingdienst over de omschakeling naar EH3. Daarnaast is er dialoog geweest met de verzekeringsbranche over het gebruik van ketenmachtigen. De problemen en werking ervan zijn verhelderd. De leveranciers zijn voornemens ketenmachtigenfunctionaliteit verder te verbeteren.
- De KvK overlegt periodiek met de eHerkenningsleveranciers en BZK over de in te vullen randvoorwaarden om eHerkenning te kunnen incorporeren. Voor de KvK is het een randvoorwaarde dat zij zekerheid hebben dat voor muteren alleen een bevoegd vertegenwoordiger inlogt met EH.

6 Ontwikkelingen BZK

6.1 Voortgang Wet digitale overheid

Gé Linssen geeft een mondelinge toelichting. O.a. het volgende wordt besproken:

- In de voortgangsrapportage Digitale Toegang wordt regulier gerapporteerd over de ontwikkelingen rondom dit dossier. Ditmaal is ook een terugblik gegeven over wat tot nu toe bereikt is. Er wordt opgemerkt dat eHerkenning meer aandacht verdient in deze rapportage. **Actie (Gé Linssen):** Nagaan hoe in het vervolg meer aandacht voor eHerkenning meegenomen kan worden in de voortgangsrapportage Digitale Toegang.
- De Wdo zelf ligt nu bij de Eerste Kamer. Er zijn weer nieuwe antwoorden op nieuwe vragen gegeven. De novelle die geschreven is, gaat naar de MR en vervolgens naar de Kamer. Gehoopt wordt op een debat met de Eerste Kamer voor de zomer.
- Wat betreft Motie van der Molen is een conceptbrief opgesteld en besproken met de Stas. De lijn voor oplossing integratie burger- en bedrijvenmiddel wordt gevolgd. Het voorstel is om een weergave van de gesprekken met ETD-leveranciers toe te voegen. De verwachting is dat de lijn uit de brief politieke steun krijgt.
- De voorzitter vraagt zich af welke positie een nieuw Kabinet en eventueel nieuwe bewindspersoon in gaat nemen op dit onderwerp. Verwacht wordt dat

huidige samenstelling van de Kamer een indicatie geeft. Bovendien ligt dit nu vooral bij de Eerste Kamer die voorlopig niet wijzigt.

- De leveranciers geven aan de discussie hierover niet helemaal te begrijpen. EHerkenning is een PPS dat op initiatief van de overheid ontwikkeld is. De leveranciers hebben een oplossing met eHerkenning aangeboden. Gé Linssen zegt toe alle opmerkingen van stakeholders vanuit alle overleggen en gremia mee te nemen.

De voorzitter rond af met de opmerking dat er goed stil gestaan moet worden bij de besteding van publieke middelen en impact op de continuïteit van eHerkenning.

6.2 Voortgang governance-inrichting

Gé Linssen geeft een mondelinge toelichting op de interne wijzigingen binnen BZK. Dit heeft de volle aandacht van de DG. W.b.t. het rapport levert dit nuttige elementen op. Er ligt ook een appreciatie klaar die goed handelingsperspectief biedt voor de Stas.

Actie (Gé Linssen/Wouter Diephuis): Nagaan of appreciatie gedeeld kan worden. De voorzitter concludeert dat er wat zorgen zijn rondom de interne wijzigingen binnen BZK en snelheid van veranderingen. Het vervolg op de governance-inrichting kan volgende keer weer op de agenda.

7 Voortgang Tactisch Beraad

Jacques Snel geeft een toelichting op de voortgangsrapportage van het Tactisch Beraad. O.a. het volgende licht hij eruit:

- De groei van EH3 (substantieel) is ronduit spectaculair te noemen.
- Verder heeft uitfasering van EH1 de volle aandacht.
- De restgroepenproblematiek vraagt om alternatieve bronregisters. De vraag is daarbij of ze aan dezelfde kwaliteitseisen gaan voldoen als die voor het Handelsregister. BuZa zorgt voor een oplossing voor o.a. buitenlandse ambassades. De Belastingdienst verzorgt één voor buitenlandse ondernemers.
- Rodrique Engering vult aan dat de KvK ook bij gesprekken betrokken wordt. De wens is om uiteindelijk tot één bronregister te komen naast het HR. Marcel Wendt merkt op dat er binnen de EU het initiatief rond de Legal Identifier is. Dit zou van nut kunnen zijn voor buitenlandse ondernemers. Dit wordt meegenomen in andere overleggen hierover.

8 Benoemingen Tactisch Beraad

De secretaris licht de notitie toe.

Besluit: Het SB stemt in met verlengingen van bestaande TB-leden en benoeming van Marcel Benninga als nieuw lid van het TB.

9 Rondvraag en afsluiting

- Mathijs Valk vraagt of over de resultaten van de campagne rond 10 jaar eHerkenning teruggekoppeld kan worden. **Actie (Secretaris):** Terugkoppeling over resultaten campagne 10-jaar eHerkenning opvragen.
- Er wordt gevraagd naar het initiatief rond de EU digital wallet. Dit is bekend bij VNG en er zijn vragen over gesteld bij BZK. Marcel Wendt merkt op dat dit stoelt op verifiable credentials en verder gaat als alleen een eID. Er kunnen ook verklaringen in opgeslagen worden.

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering af. De volgende bijeenkomst is op 9 september.

Overleg	Strategisch Beraad 22
Datum & auteur	3 juni 2021/ John Borst (secretaris)
Onderwerp	Besluitenlijst Strategisch Beraad
Classificatie	Openbaar

Besluiten van vóór 1 januari 2017 zijn bij de Beheerorganisatie opvraagbaar.

Nr	Besluit	Datum
1.	Het SB stemt in met verlengingen van bestaande TB-leden en benoeming van Marcel Benninga als nieuw lid van het TB.	3 juni 2021
2.	Akkoord op het Jaarplan 2021 van het Tactisch Beraad	11 maart 2021
3.	Het Strategisch Beraad stelt het Jaarplan Tactisch Beraad 2020 definitief vast.	17 februari 2020
4.	Het Strategisch Beraad stemt in met de notitie over de KGC.	17 februari 2020
5.	Het Strategisch Beraad stemt ermee in om BZK op te roepen voortvarend en in samenwerking met het ministerie van EZK en de KvK te zorgen voor een structurele oplossingen(en) voor restgroepen die nu nog geen eHerkenning kunnen krijgen.	10 oktober 2019
6.	Het SB stemt in met het voorstel voor een onderzoek naar (on)beschikbaarheid van eHerkenning.	13 juni 2019
7.	Het Strategisch Meerjarenplan 2019-2020 wordt aangenomen met inbegrip van bovengenoemde aanpassingen.	14 februari 2019
8.	Namens het SB wordt een brief gestuurd aan zowel de Staatssecretaris als het Tweede Kamerlid Middendorp over het stopzetten van de Idensys-pilots. Het doel hiervan is om een signaal af te geven naar zowel de Stas als de Tweede Kamer.	13 december 2018
9.	Het SB bekrachtigt het besluit om het notificatieproces van eTD in gang te zetten.	27 september 2018
10.	Het SB stemt in met het procesvoorstel meerjarenplan 2019 – 2020.	27 september 2018
11.	Het SB spreekt voorkeur uit voor het scenario dat ETD-makelaars worden ingezet als routeringsvoorziening op basis van voornoemde argumenten. Afgesproken wordt BZK te vragen om een gesprek hierover.	26 april 2018
12.	Akkoord met voorgestelde gezamenlijke inbreng in het consultatieproces over het Besluit digitale overheid.	26 april 2018
13.	Akkoord met het jaarplan, met de opmerkingen dat het wenselijk is in de planning het belang van een tijdige implementatie van release 2.0 te benadrukken.	7 december 2017
14.	Er wordt decharge verleend aan de Expertgroep Businessmodel	21 september 2017
15.	Akkoord op het jaarplan 2017 van het Tactisch Beraad.	1 maart 2017
16.	Er wordt een gezamenlijke reactie gegeven namens de governance eHerkenning/Idensys op de wet GDI en Uniforme Set van Eisen.	1 maart 2017
17.	Het Strategisch Beraad spreekt uit dat het belangrijk is dat de Uniforme Set van Eisen rule based wordt.	1 maart 2017
18.	Het Strategisch Beraad doet de principe-uitspraak dat het Polymorfe Pseudoniem een strategisch waardevolle toevoeging voor het ETD-stelsel is.	1 maart 2017

Overleg

Strategisch Beraad eTD 22

Datum & auteur

3 juni 2021/ John Borst (secretaris)

Onderwerp

Actielijst Strategisch Beraad eTD

Classificatie

Openbaar

Nr	Actie	Datum	Deadline	Actiehouder	Status
1.	Voorstel notitie om commitment van MFG-leden te krijgen voor uitbreiding EH-dienstverlening.	03-06-2021	09-09-2021	Rodrique Engering/ secretaris	Open
2.	Nagaan hoe in het vervolg meer aandacht voor eHerkenning meegenomen kan worden in voortgangsrapportage Digitale Toegang.	03-06-2021	09-09-2021	Gé Linssen	Open
3.	Nagaan of appreciatie gedeeld kan worden.	03-06-2021	09-09-2021	Gé Linssen	Open
4.	Terugkoppeling over resultaten campagne 10-jaar eHerkenning opvragen.	03-06-2021	09-09-2021	Secretaris	Open
5.	Nazenden van brieven die vanuit de governance eTD gestuurd zijn.	11-3-2021	10-6-2021	Secretaris	Afgerond
6.	Antwoordbrief sturen op de brief van over de risico's voor het stelsel.	15-10-2020	z.s.m.	Marc de Jong	Afgerond

Vergaderjaar 2020–2021

34 972

Algemene regels inzake het elektronisch verkeer in het publieke domein en inzake de generieke digitale infrastructuur (Wet digitale overheid)

Nr. 53

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juli 2021

Tijdens de plenaire behandeling van de Wet Digitale Overheid (hierna: WDO) op 5 februari 2020¹ is een aantal moties ingediend over de ontwikkeling richting een publiek-privaat stelsel voor digitale toegang zoals beschreven in deze wet.² In mijn brief van 12 oktober 2020 (Kamerstuk 34 972, nr. 51) heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot mijn reactie daarop, en toegezegd u in december nader te informeren over het onderzoek dat ik heb laten uitvoeren in het kader van de motie van het lid Van der Molen van uw Kamer.^{3, 4} In december heb ik u daarop laten weten dat het betreffende onderzoek weinig handelingsperspectief bood voor de korte termijn, en daarmee aanleiding gaf om buiten de scope van het onderzoek te bekijken wat nog mogelijk is (Kamerstuk 34 972, nr. 52). Met deze brief wil ik u over de uitkomsten informeren. Dat doe ik mede namens de Staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst.

Korte samenvatting politieke discussie

Een van de doelstellingen van de WDO is een duurzaam en integraal stelsel van toegang voor burgers en bedrijven. In dit wetsvoorstel hebben we gekozen voor een gefaseerde aanpak, om beheerst naar dat doel toe te kunnen groeien. Dit betekent dat in de eerste tranche van de WDO (verwachte inwerkingtreding voorzien in 2022) private marktpartijen voorzien in de behoefte aan inlogmiddelen voor digitale toegang tot (overheids)dienstverlening in het bedrijvendomein, en dat de rol van de overheid daar beperkt blijft. Dit is vergelijkbaar met de huidige situatie, waarin ondernemers betalen voor toegang tot overheidsdienstverlening.

¹ Handelingen II 2019/20, nr. 50, item 3

² Kamerstuk 34 972, nrs. 28–33

³ Kamerstuk 34 972, nr. 32

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Dit uitgangspunt is de afgelopen jaren in diverse debatten met uw Kamer bediscussieerd. Daarbij kwamen steeds twee principiële vragen aan de orde:

- Zou toegang tot dienstverlening met de overheid niet ook altijd via de overheid zelf mogelijk moeten zijn, en de overheid dus ook in het bedrijvendomein voor een publiek middel moeten zorgen, dat kan worden aangeboden naast de private inlogmiddelen?
- Zou toegang tot de overheid niet altijd kosteloos moeten zijn, vanuit de gedachte dat eenieder onbelemmerd moet kunnen deelnemen aan de digitale samenleving en economie, dus ook bedrijven?

Voor wat betreft een deel van het tweede vraagstuk, de kosten voor toegang tot de overheid, heeft de Kamer een principe-uitspraak gedaan in onder andere de motie Middendorp c.s.: het is principieel onjuist om te betalen voor het doen van belastingaangifte.⁵ Dit heeft geresulteerd in een tijdelijke compensatieregeling. Hierbij heb ik uw Kamer telkens duidelijk geïnformeerd over mijn eigen standpunt in deze discussie: gratis bestaat niet, het gebruik van een inlogmiddel voor toegang tot de overheid kost geld, en deze kosten moeten betaald worden. In het geval van de gratis aangifte bij de Belastingdienst komen de kosten via de compensatieregeling terecht bij de Belastingdienst en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties – via de rijksbegroting.

Motie Van der Molen

Tegen deze achtergrond heeft het Kamerlid Van der Molen een motie ingediend om te onderzoeken op welke wijze een publiek middel kan worden verschaft als bedrijfs- en organisatiemiddel, maar ook hoe de eID-ontwikkeling aangegrepen kan worden om een geïntegreerd burger- en bedrijfs- en organisatiemiddel tot stand te brengen. Hierbij schets ik u de mogelijkheden daartoe voor de lange en korte termijn, vanuit de bredere visie op het stelsel van toegang, zoals we dat ontwikkelen onder de WDO. De motie wil ik kort samengevat uitvoeren met de ontwikkeling van een publiek middel. Dat middel kan op korte termijn gebruikt worden om de compensatieregeling te vervangen en de uitvoeringsproblemen bij de Belastingdienst op te lossen. Op de lange termijn kan het worden opgeschaald naar het geïntegreerd middel waarom de motie verzoekt.

Visie op het stelsel digitale toegang onder de Wet Digitale Overheid

De overheid voert beleid op het terrein van digitale toegang, vanwege het groot en algemeen maatschappelijk belang dat iedereen in Nederland onbelemmerd moet kunnen deelnemen aan de digitale samenleving en economie. De overheid draagt vanuit dit principe de verantwoordelijkheid en de zorg voor een infrastructuur waarin overheidsdienstverlening altijd toegankelijk is voor iedereen, in een stelsel waarin dit algemeen maatschappelijk belang leidend is. De keuze voor een publiek middel in het stelsel, naast private middelen, is hierop gebaseerd. Dit geldt voor ondernemers net zozeer als voor burgers: zij zouden zich onder gelijke beginselen toegang moeten kunnen verschaffen tot overheidsdienstverlening.

Met de Wet Digitale Overheid komt er een einde aan het huidige onderscheid tussen het burger- en bedrijvendomein. Het maakt plaats voor een

⁵ Zie onder andere:
Motie van het lid Middendorp cs, Kamerstuk 34 972, nr. 27;
Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 126; en
Kamerstuk 34 972 nr. 47

integraal stelsel van toegang voor burgers en bedrijven. Een eerste stap in de richting van dit streefbeeld wordt al gezet met de eerste tranche van de WDO. Deze tranche regelt dat in het burgerdomein naast het huidige publieke middel (DigiD) ook private inlogmiddelen toegelaten kunnen worden. In het bedrijvendomein gaat de deur open voor andere private aanbieders, naast het huidige eHerkenning. Dit betekent dat de publiek-private samenwerking zoals we die nu kennen in het bedrijvendomein, zal ophouden te bestaan. De aanbieders van eHerkenning kunnen vanaf dat moment hun dienstverlening aanbieden binnen het stelsel van toegang onder de WDO. Ook in het burgerdomein zal het nodige veranderen; burgers hoeven niet langer gebruik te maken van het publieke DigiD. Zij kunnen dan ook kiezen voor inlogmiddelen van private aanbieders die de erkenningsprocedure succesvol hebben doorlopen en voldoen aan de relevante eisen aan onder andere veiligheid, betrouwbaarheid en bescherming van de privacy.

De tweede tranche regelt verdere integratie: er ontstaat een integraal domein voor burgers en bedrijven. De weg is dan vrij voor het geïntegreerde burger-, bedrijfs- en organisatiemiddel conform de motie Van der Molen verzoekt. Daarbij zal er in ieder geval een geïntegreerd publiek middel beschikbaar zijn voor toegang tot overheidsdienstverlening. Daarnaast streven we naar een aanbod van private geïntegreerde burger-, bedrijfs- en organisatiemiddelen, en zullen we daarop sturen. Vanuit het oogpunt van inclusie is het uitgangspunt daarbij: generiek waar het kan, specifiek waar het moet. Voor de lange termijn ligt de uitvoering van de motie Van der Molen kortom in lijn met staand beleid: deze was reeds voorzien bij regulering van de tweede tranche van de WDO. Inwerking-treding hiervan zal op zijn vroegst in 2024 zijn.

Oplossing voor de korte termijn

Vanuit bovenstaand plan heb ik vervolgens met mijn collega van Financiën bekeken wat er dan mogelijk is om de betreffende motie nu al uit te voeren. Daarbij is het belangrijk dat we beheerst, maar wel voortvarend naar de structurele situatie kunnen toegroeien. Met name de Belastingdienst heeft baat bij snelle stappen. Dit heeft te maken met de uitvoeringsproblematiek waarmee de dienst geconfronteerd wordt met het huidige middel in het bedrijvendomein, en met het aflopen van de compensatieregeling. Vanuit doelmatigheidsperspectief dient een oplossing voor de korte termijn voor te sorteren op de structurele situatie.

Voor deze oplossing onderzoeken wij de ontwikkeling van een publiek middel voor bedrijven op basis van een juridische grondslag in de aanstaande uitvoeringsregelgeving behorend bij de WDO. Dit middel zal dan in eerste instantie alleen ingezet worden voor dienstverlening van de Belastingdienst, tot de tweede tranche van de WDO van kracht wordt en het middel breder ingezet zal worden. Het kan dan dienen als het integrale publieke burger-, bedrijven-, en organisatiemiddel waartoe de motie verzoekt. Voordeel van deze aanpak is dat we alle betrokken partijen in het stelsel op een beheerste manier laten toegroeien naar de situatie zoals we die voor ogen hebben onder de tweede tranche, en dat we op beperkte schaal ervaring kunnen opdoen met een publiek middel voor bedrijven. De invoering van het publieke middel voor het inloggen bij de Belastingdienst vindt plaats na het van kracht worden van de WDO.⁶

Ook dit geïntegreerde publieke middel is, net als de compensatieregeling, niet gratis. In de aanloopfase naar de tweede tranche zal het middel

⁶ Mocht eerdere toepassing noodzakelijk blijken, dan kan een juridische grondslag voor het middel orden geboden in de Wet EBV.

desalniettemin voor toegang tot de Belastingdienst kosteloos worden aangeboden. Wanneer het publieke middel onder de tweede tranche breder wordt ingezet, voor dienstverlening door andere overheidsorganisaties zoals het UWV en DUO, zullen gebruikers hier een redelijke vergoeding voor dienen te betalen, conform de uitgangspunten in de WDO. De vraag rijst dan wel in hoeverre dit zich verhoudt tot het principe dat deze vergoeding voor het inloggen bij de Belastingdienst niet hoeft te worden betaald. Met het oog op de ruime mogelijkheden die inlogmiddelen straks bieden, en de brede inzetbaarheid ervan, vind ik het redelijk om hiervoor ook een vergoeding te vragen. Dit betreft echter een vraagstuk dat door een volgend kabinet zal moeten worden geadresseerd.

We onderzoeken of we het publieke middel vanaf de tweede helft van 2022 voor het inloggen bij de Belastingdienst beschikbaar kunnen stellen en vanaf dan de compensatieregeling kunnen vervangen. Ik zal u tussentijds informeren over de voortgang in de voortgangsrapportages Toegang, alsmede over de gevolgen voor het huidige stelsel in het bedrijvendomein en de compensatieregeling. Aanpalend aan de ontwikkeling van dit publieke middel zal ook een bron worden ontwikkeld voor registratie van bedrijven en organisaties die niet in het Handelsregister staan en daarin ook niet kunnen worden opgenomen, zodat ook deze organisaties over dit middel kunnen beschikken en de huidige problematiek als gevolg van het op onderdelen ontbreken van betrouwbare brongegevens in het bedrijvendomein integraal wordt aangepakt. Dit betreft een generieke voorziening die in eerste instantie door de Belastingdienst zal moeten worden gerealiseerd en na eventuele overdracht aan de Kamer van Koophandel als gezaghebbende bron in het stelsel beschikbaar komt; dit betekent dat ook private aanbieders hiervan gebruik kunnen maken. De ontwikkeling hiervan pak ik op in samenwerking met de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel, en zal gezien worden in het kader van de datavisie zoals deze nu door het Ministerie van Economische Zaken en de Kamer van Koophandel uitgewerkt wordt. Over de vervolgstappen, waaronder de resultaten van de toetsing op haalbaarheid, zal ik u informeren in de voortgangsrapportages Toegang.

Transitie

Met de inwerkingtreding van de WDO ontstaat een publiekrechtelijk stelsel voor erkenning van private inlogmiddelen. Tegelijkertijd beëindigt de WDO de twee stelsels van toegang zoals we deze nu kennen in het burger- en bedrijvendomein. Maar het is niet zo dat deze overgang van de een op andere dag geregeld is; dit is een proces dat tijd kost en zorgvuldige onderlinge afstemming vraagt van alle betrokken partijen. De transitie van publiek-private samenwerking naar een publiekrechtelijk stelsel vraagt feitelijk om mijn bijdrage vanuit twee verschillende rollen: voor de inwerkingtreding van de WDO draag ik nog verantwoordelijkheid als deelnemer aan eHerkenning; daarna kan dat niet meer. Dat betekent dat ik tot de inwerkingtreding van de WDO nog kan en wil meewerken aan de transitie naar het nieuwe stelsel op een wijze die recht doet aan de inspanningen die de deelnemers de afgelopen jaren aan eHerkenning hebben geleverd, en moeten gaan leveren na de overgang naar de WDO. De afgelopen jaren hebben we samen succesvol geïnvesteerd in de uitrol van eHerkenning-diensten voor bedrijven, waarvan zij gebruik kunnen maken in de zekerheid dat de digitale gegevensuitwisseling veilig en betrouwbaar verloopt, met bescherming van de privacy van de gebruikers. Er zijn inmiddels 650.000 middelen uitgegeven, waarmee eHerkenning een belangrijke speler is en blijft in het stelsel van toegang, voor en na de WDO. Daarom blijf ik mij de komende tijd samen met de leveranciers inzetten voor de verdere uitrol van dit middel.

Dat neemt niet weg dat ik met de inwerkingtreding van de WDO mijn rol in eHerkenning dien te beëindigen, zoals uit deze wet volgt.⁷ De Minister van BZK heeft ten aanzien van de private middelen een toetsende en controlerende rol, en kan daarom geen bemoeienis meer hebben met een van deze middelen. Dit zal gevolgen hebben voor de dienstverlening en de inlogmiddelen die nu binnen eHerkenning worden aangeboden. De transitie zal beheerst moeten plaatsvinden, zodat de continuïteit en veiligheid van de zakelijke dienstverlening met de overheid geborgd blijven, en de inlogmiddelen onder het publiekrechtelijk stelsel kunnen worden erkend. Ik zal de komende maanden de gesprekken hierover met de eHerkenning-leveranciers voortzetten, zodat wij deze transitie in goed onderling overleg en zorgvuldig kunnen voorbereiden.

Ten tweede is het belangrijk dat ik de komende tijd vanuit mijn rol als verantwoordelijke voor het stelsel dat met de inwerkingtreding van de WDO ontstaat, de nodige voorbereidingen tref om deze transitie vloeiend te laten verlopen. Ook is het belangrijk om het nieuwe stelsel adequaat neer te zetten. De WDO kent daarvoor een overgangstermijn van 18 maanden. Vanuit deze rol heb ik er belang bij dat er, naast een nieuw publiek middel voor bedrijven, ook een beproefd middel voor bedrijven voor handen is. Dit geldt overigens ook voor het burgerdomein, waar we met DigiD nu een stevig fundament hebben gelegd voor toegang tot publieke dienstverlening. En dat ik de lessen rond normering, erkenningen en toezicht die we de afgelopen jaren hebben getrokken uit de ontwikkeling en uitrol van eHerkenning en DigiD, kan meenemen naar het nieuwe stelsel en daarop kan voortbouwen. Met deze inspanningen wil ik er uiteindelijk voor zorgen dat burgers en bedrijven zo min mogelijk merken van de overgang naar het nieuwe stelsel, waarin zij kunnen profiteren van een breed aanbod aan inlogmiddelen, voor veilige, toegankelijke en betrouwbare dienstverlening van de overheid, met bescherming van hun privacy en persoonsgegevens.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops

⁷ Kamerstuk 34 972, nr. 3, p. 10 en 11

Aan	Strategisch Beraad
Agendapunt	5
Onderwerp	Voortgang Tactisch Beraad juni 2021 t/m augustus 2021
Datum & auteur	1 september, John Borst (secretaris)
Status	Ter bespreking
Classificatie	Openbaar

1. Inleiding

Het Tactisch Beraad heeft afgelopen maanden digitaal vergaderd en heeft verschillende onderwerpen behandeld en diverse besluiten genomen. Deze memo geeft op hoofdlijnen weer welke zaken het Tactisch Beraad (TB) de afgelopen maanden, juni t/m augustus 2021, heeft behandeld en welke ontwikkelingen er zijn geweest ten aanzien van de doelen en activiteiten die in het jaarplan 2021 van het Tactisch Beraad zijn opgenomen, te weten:

- Bijdrage leveren aan de digitale economie
- Betrouwbaar en robuust
- Wendbaar en vernieuwend
- Gebruiker centraal
- Voorbereiding op wettelijke fase
- Onderdeel van breder toegangs- en machtigingslandschap

2. Bijdrage leveren aan de digitale economie

2.1 Aansluiten dienstverleners

Uit de maandelijkse rapportages aan het TB over de groei van het stelsel is gebleken dat het aantal dienstverleners afgelopen maanden enigszins gedaald is naar bijna 520 stuks. Dit zal onder invloed van het stopzetten van EH1 en uitfasen oude koppelvlakaansluitingen zijn gebeurd. Enkele dienstverleners hebben hun oude aansluiting op EH1 niveau en soms inactieve aansluitingen geheel laten vervallen. Het aantal diensten is als gevolg ook licht gedaald, het aantal middelen is echter doorgegroeid naar ruim 670.000, waarvan meer dan 400.000 EH3-middelen.

De leveranciers voeren maandelijks gesprekken met de KvK en Belastingdienst over de verdere uitbreiding van hun dienstverlening met eHerkenning. Bij de KvK gaat het vooral om de dienst muteren. Hiervoor werkt de KvK samen met leveranciers, de Beheerorganisatie van Logius, BZK en de leveranciers (functionele) oplossingen uit. Zodra hier overeenstemming over is zal dit, naar verwachting in Q4, aan het TB worden voorgelegd. Bij de Belastingdienst gaat het om de dienst aangifte omzetbelasting. Gemeld is dat in Q1 2022 het oude portaal van de Belastingdienst dicht gaat voor ondernemers en

organisaties die al eHerkenning kunnen gebruiken. Dit zal zorgen voor een verdere groei van eHerkenning.

2.2 EIDAS-uit

Het TB wordt maandelijks geïnformeerd over de voortgang op de planning voor eIDAS-uit (eH gebruiken over de grens). Het TB is geïnformeerd over een nieuwe kleine vertraging in de planning wegens bevindingen tijdens het testen van de gehele keten. Op 1 september is eIDAS-uit echter live gegaan en kan eHerkenning over de grens, in de EU, gebruikt worden. Voor de eerste 500 grensboeren worden meteen hun eHerkenningsmiddelen gereed gemaakt zodat zij hiermee kunnen inloggen bij het Belgische Ministerie van Landbouw. De communicatie-activiteiten zijn sinds 1 september ook verhoogd conform het communicatieplan.

3. Betrouwbaar en robuust

3.1 Uitmaken EH1

EH1 is per 1 juli 2021 succesvol stopgezet, zonder noemenswaardige complicaties. Een maand daarvoor had Justis gemeld dat zij 1 juli mogelijk niet gingen halen en is gevraagd naar mogelijk uitstel. In overleg tussen BZK, de TB-voorzitter en Justis is een Taskforce ingesteld die de oplossingen ging onderzoeken en zo mogelijk realiseren, om Justis toch 1 juli te laten halen. De voorzitter van de werkgroep heeft de coördinatie van de Taskforce op zich genomen. Justis heeft uiteindelijk vlak voor 1 juli hun diensten op het oude portaal succesvol kunnen migreren naar hogere betrouwbaarheidsniveaus. Per 1 juli zijn EH1 middelen niet meer bruikbaar en EH1 diensten stopgezet of gemigreerd. De projectleider zal in september een dechargenotitie opleveren aan het Tactisch Beraad met lessons learned. Het TB heeft in juli aan de Beheerorganisatie gevraagd om ook een eerste onderzoek te doen naar de mogelijke uitfasering van EH2. Veel EH1 diensten zijn nu al naar een hoger betrouwbaarheidsniveau gemigreerd dan EH2 en de Wdo heeft 2-factor-authenticatie tot norm verklaard voor publieke diensten.

3.2 Verbeteringen beschikbaarheid

De werkgroep beschikbaarheid heeft in juni rapport uitgebracht over de uitwerking van voorstellen voor implementatie van de aanbevelingen van VKA. De voorstellen behelzen aanpassing van de eisen en processen rond beschikbaarheid en in aantal gevallen worden oplossingen gezien op het communicatievlak. Een aantal voorstellen rond beschikbaarheid, definitie en de rekenmethode van beschikbaarheid, zijn al zodanig uitgewerkt dat deze middels wijzigingsvoorstellen aan de governance zullen worden voorgelegd. Voor een aantal andere aanbevelingen heeft de werkgroep geadviseerd om deze door communicatie of de Beheerorganisatie te laten oppakken voor verdere uitwerking en realisatie. Zo zal een project opgestart worden door de Beheerorganisatie om beschikbaarheidsinfo (storingen en onderhoud) via de website van eHerkenning te gaan communiceren. Het TB heeft na enkele aanscherpingen, de voorstellen en adviezen van werkgroep geaccordeerd. De werkgroep heeft van het TB nog akkoord gekregen om de inventarisatie van en controle op de uitvoering van de voorstellen te doen.

3.3 Oude Koppelvlakken uitfaseren

Per 1 juli zijn de aansluitingen op oude koppelvlakreleases, pré 1.9, in principe uitgefaseerd. Dit beoogt het stelsel betrouwbaarder, veiliger en minder complex te maken. Er zijn bij de Beheerorganisatie echter signalen binnen gekomen dat een aantal dienstverleners toch nog niet een nieuwere release hebben weten te implementeren. Dit wordt nog nader geïnventariseerd. Zodra duidelijk is hoe groot deze groep is zal dit aan het TB voorgelegd worden om richting te geven aan de aanpak hiervan.

4. Wendbaar en vernieuwend

4.1 Restgroepen

Het TB is maandelijks geïnformeerd over de stand van zaken rondom de oplossingen voor "restgroepen". Dit zijn de organisaties en (buitenlandse) ondernemers die nog niet in het Handelsregister stonden. Oplossingen voor de Kerkgenootschappen en de Hoge Colleges van Staat zijn inmiddels geïmplementeerd. Deze kunnen zich inmiddels inschrijven in het HR en een regulier EH-middel aanvragen. Aan het TB is gemeld dat in de 2^e helft van dit jaar een register, PROBAS, ontsloten wordt voor de buitenlandse ambassades en missies in Nederland. Verwacht wordt dat de eHerkenningsleveranciers hier op gaan aansluiten. Inmiddels vinden er testen plaats van dit systeem. Voor buitenlandse ondernemers werkt de Belastingdienst zelf aan een register dat raadpleegbaar moet worden. Dit wordt in de 2^e helft van 2022 verwacht.

4.2 Doorontwikkeling ketenmachtigen

Het TB verwacht komend kwartaal een releasevoorstel van de leveranciers voor de verdere doorontwikkeling van ketenmachtigen. De release zal naar verwachting eind 2021, begin 2022 ontwikkeld worden.

5. Gebruiker centraal

5.1 Communicatie eHerkenning

Na verschillende rondes in het TB is een plan van aanpak voor onderzoek naar de naamgeving van betrouwbaarheidsniveaus, vastgesteld. Sinds het stopzetten van EH1, beginnen de inlogmiddelen bij niveau 2, wat voor de gebruiker een verwarrend beeld schept en weinig duiding geeft. Daarom zal via de Beheerorganisatie een onderzoeksbureau geworven worden die de ervaring van de betrouwbaarheidsniveaus en naamgeving ervan gaat onderzoeken. De Beheerorganisatie heeft verder gerapporteerd dat komend kwartaal aan vernieuwing van de website gewerkt wordt. Deze zal meer toegesneden worden op de behoeften van de websitebezoekers, gebruikers en dienstverleners. Lancering van de nieuwe website vindt naar verwachting plaats in Q4 dit jaar.

6. Voorbereiding op wettelijke fase

6.1 Overgang naar wettelijke fase

Doordat de ingangsdatum van de Wdo wederom uitgesteld, nu naar 1 juli 2022 is er op dit vlak weinig voortgang geboekt. De Beheerorganisatie blijft in samenwerking met de

deelnemers wel input leveren voor de uitwerking van de lagere regelgeving die de nadere eisen aan de voorzieningen en leveranciers van eHerkenning gaan bevatten.

7. Onderdeel breder toegangs- en machtigingenlandschap

7.1 Samenhang en samenwerking programma's

Maandelijks is het TB bijgepraat over de gesprekken die de leveranciers met het programma eID van BZK voeren, over het toekomstige eID-stelsel waarin het burger- en bedrijvendomein geïntegreerd worden. Dit zorgt voor uitdagingen die op het gebied van architectuur en voorzieningen waar nu al naar gekeken moet worden. Zodra hier voorstellen uit volgen die aanpassingen vereisen van het huidige ETD-stelsel, zullen deze aan de governance worden voorgelegd.